

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

§. 2. Geographica Sabinorum descriptio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

incompertum. Tum autem in singulis propemodum urbibus Reges, quorum aliqui victi & cæsi à Romulo, bellis inter utrumque populum exortis ob raptas virgines Sabinas. Tum supra reliquos eminebat Tatius, qui pace compositâ cum suis Romam migravit, unde dicti Romani Quirites à Curibus vrbe Sabinorû, vt quidam autumant. Reliqui interim quievere, sed sub Tullo Hostilio, Anco Marcio, Tarquiniis Prisco & Superbo deuicti sunt; immo & sub Coss. diu Romanis restitere, & cum iis *οὐδὲ ποτε δάω* semper contendere: quantum autem cladis acceperint à Curio Dentato leges apud Florum lib. 1. cap. 14.

N V M. 3. *Fines Sabinorum.*

Si populi omnes ex Sabinis oriundi vnâ regione coercendi essent, iis & Picentes & quidquid inde populorum est (præter Volscos, & Latinos) ad extremam vsque Italiam, & fretum Siculum continerentur.

Sed recentes & veri Sabinorum hi limites fuerunt; ab Occidente Tiberi dispescuntur ab Etruscis; à Septentrione Nare Fl. & lineâ ducta ab vrbe Narniâ infra Oriculos ab Umbris separantur: à Meridie à Latinis Aniene Fl. & mōtib; secundum Anienem procurrentibus: ab Oriente denique à Marfis Telonio Fl. à Vestinis & Pelignis, radicibus Orientalibus Apennini.

§. 2. *Geographica Sabinorum descriptio.*

N V M. 1. *Sabini trans Velinum, hodie vne partie du Duché de Spolete, & vne partie de l'Abruzzo vltérieure.*

V R-	REATE Græcis Πέατος Ciceroni & Festo Præfectura: vrbs dicata erat magnæ Matri. Huius tractus Asini laudantur à Plinio & Tullio, quod eorum vngulæ durentur aquis: hodie <i>Rieti</i> . Nursia: hodie <i>Norsia</i> , & <i>Nurcia</i> , frigida Maroni, vel ob venena, vel ob scelera. Vespasiæ non procul à Nursiâ; villa Vespasianorum, unde & eis nomen: <i>disparuit</i> . AMITERNVM, scriptoribus medijs xui Amiternus, inco-
B E S	
SABI-	
N O-	

H H h h ij

- la Amiterni: eius rudera visuntur non procul à fonte Aterni, ad vicum *San Vittorino*.
- RVM } Foruli rupes, ad rebellionem quàm ad habitationem aptiores, eius incolæ Forenses: locus erat inter Cutilias & Amiternum, *quo loco nescitur*.
- TRĀS } PALANTIVM, & Pallanteum, vnde pars Romæ dicta, ab Euandro & Arcadibus conditum 25. stadiis à Reate, sic dictum à Palanteo in Arcadiâ, sed desertum ob cæli gravitatem ex paludibus Reatinis, situm erat Cluuerio teste, vbi nunc vicus *Polegia*.
- VELI- } Forum Decij corruptè in Tab. Itin. Ferocri, & Forum Esij: hodie *Civita Real*.
- NVM. } CVTILIÆ; item Cotyle, & Cotylia, de quâ in lacubus: hîc mortuus Vespasianus Imp. propemodum stans. Vrbs erat Aboriginum, & ad eam Pelasgi confederunt: hodie nomen seruat *Cotyla*.
- FLV- } VELINVS, per Velinum lacum transmeans, & Sabinos diuidens Plinio: hodie *Velino*. Eius ostium laxavit Curio, vt faciliùs in Narem Fl. deflueret.
- VII } Truenti fontes: *Tronto*.
Aterni fontes: *Pescara*.
- LA- } VELINVS à Græcis ἑλῖα Latinis Velia, vbi multæ paludes quas efficit Fl. Velinus, quarum hæc præcipua est: hîc colebatur Velinia in Luco, à quo iam seruat nomen *Lago Piè di Luca*.
- CVS } Reatinus, seu paludes Reatinæ, quarum aquas indurare vngulas iumentorum Tullius, & Plinius tradunt: hodie *Lago di Rieti*, & alij aliquot lacus vicini.
- TRĀS } CVTILIENSIS, Umbilicus Italiæ, in quo Insula fluitat, de quâ in Admirandis; hæc visâ Pelasgi ex Oraculo sibi quiescendum esse hîc putauerunt, & pacem cum indigenis ferierunt: hodie nulla Insula, lacus dicitur *il Pozzo Rattignano*.
- VELI- }
NVM. } NVM. 2. Sabini cis Velinum, hodie Sabio.
- VR- } CVRES Græcis Κῦρες caput olim Sabinorum, vnde & Sabini dicti Cures, & postea Quirites Romani, vt aiunt Columella, Plutarchus, Seruius, &c. sic dicta,

- vel à genio qui Mars creditur, aut Medius - Fidius,
 vel ab hastâ quæ linguâ Sabinâ Curis, vt Dionys. ho-
 die Monasterium *il Viscouia di Sabina*, hoc est Episco-
 patus Sabinensis, in Tabulis nouis corruptè *Vifconio*;
 non procul à Fl. Himella: meminuit Curium Sabino-
 rum S. Gregorius Magnus in epistolis, vbi eius Eccle-
 siam sub nomine S. Anthimij committit Episcopo
 Nomentano.
- NO- REGILLVM, vnde Appius Claudius venit cum magnâ
 clientum turbâ, ad hanc lacus Regillensis ad quem
 pugnans Postumius Dictator Latinos vicit, & dictus
 est Regillensis: hodie *locus ostenditur 5. mill. à Tiberi Fl.*
 RVM Eretum, ad quam urbem via Nomentana incidit in Sala-
 riam Straboni: eius ager glandibus abundat; hodie
 CIS *Monte Ritondo.*
 Casperia à Caspiriâ vxore Rhæti: sita erat ad fontes Hi-
 mellæ fluuij; hodie *Aspra*, vbi visuntur rudera magnæ
 VELI- urbis: hanc Silius Casperulam vocat.
 CRVSTVMERIVM, & Crustumeria, incolæ Crustume-
 rini, & Crustumini; sic dictum vel à Crustâ panis
 NVM. quam edere Troiani, vel à Clytemnestrâ vxore cuius-
 dam Siculi, sic Seruius citans Cassium Heminam; ho-
 die *Marcigliano Vecchio.*
- MON- LVCRETILIS: hodie *Mons Libretti*; postea Lucretius
 TES apud Anastasium in vitis Pontificum; ad eum Vstica
 Horatij villa.
- SABI- SACER MONS, quò facta est secessio plebis Romanæ,
 NO- quæ & dicta est Crustumerina à vicino oppido: hodie
 RVM collis vbi situm *Castellum S. Syluestri.*
 CIS CORNICVLI montes iuxta Corniculum, hodie mon-
 VELI- tium tractus inter *Turrem Vergaram*, & fanum sanctæ
 NVM. Margaritulæ *S. Margaritella.*
- ANIO: *le Tenerone*, de quo in Latio diximus.
- FLV- Albula, & Albulæ aquæ, medentes vulneribus ait Pli-
 nius, exque egelidæ; huius fons maior dicebatur Al-
 bunæ; hodie fluuiolus vocatur *Solphorata*. Erat hic
 VII Musarum, seu Camœnarum sedes, & locus Sibyllæ
 Tiburtinæ.

- SABI- } Auens, à quo volunt aliqui dictum montem Auentinum, sic Seruius ad 7. Æneid. hodie Curesius dicitur *Curese*.
- NO- } Telonius ex Marfis fluens, à scriptoribus medij æui dictus Tolenus, cadit iuxta Reate in Fl. Velinum: hodie *Turano*, ; ad hunc Rutilius cæsus à Marfis.
- RVM } Fabaris, seu Farfarus, nam utroque modo dicitur: hodie *Farfa*.
- CIS } Allia clade Romanorum celebris, Lucano Alia primâ correptâ, hodie *Caminato*, aliter *Rio di Mofso*, hoc est
- VELI- } Mortis, ait Leander.
- NVM. } Himella Cures alluens: hodie *Aia*, seu *Lala*.
- FONS } BLANDVSIA fons Horatio celebratissimus & eius villam Vsticam alluens, ex radice montis Lucretilis existit, hodie *Monte Libretti*: Is fons postea cadit in Digentiam Fl. hic in Mandelam, ille in Auentem. Ad hunc Vacunæ fanum, seu Sacellum, quam aliqui putauere Dianam, alij Cererem, alij Victoriâ deam vacationis, alij denique Mineruam, seu Sapientiam, quia Sapientes maximè vacare debent.

NVM. 3. *Urbes Sabinorum & Latinorum dubie assignationis, partie de Sabio.*

- ANTEMNA, & Antemnæ, sic dictæ quasi ante amnem positæ Varroni, ergo cis Anienem, locus primo bello Romanorum celebris: *vbi fuerit nescitur*; incolæ Interamnates appellabantur.
- CÆNINA, incolæ Cænitæ, & Cæninenses, cuius rex cæsus à Romulo prima spolia Ioui Feretrio suffecit: *situs eius ignoratur*.
- COLLATIA, incolæ Collatini, vnde Lucretiæ maritus. Sic dicta quia condita ab aliis ciuitatibus eò opes suas conferentibus, ait Festus; hodie *Vicus S. Agnetis*, corruptè *S. Agnese*.
- FICVLNEA cognomento vetus, aliter Ficelia, & eius ager Ficulensis; ab hoc agro via Nomentana dicta quoque Ficulensis Liniu: vrbs hæc sita fuit ad *Castellum S. Clementis*.
- NOMENTVM: hodie *Lamentano*; vrbs antiqua Lomentum postea dicta: de eius etymo ignari nugari solent.
- FIDENÆ, & Fidena, incolæ Fidenates in Ro. historiâ celebres,

non procul ab Anienis, & Tiberis confluentiis Latio. Tempore Tullij florebat, Horatij deficiebat: Strabo ait sua ætate tantum villam fuisse, quomodo ergo eodem tempore sub Tiberio casu theatri tot hominum millia obruti sunt?

Corniculum vnde montes Corniculani, situm *ad turrem Vergatam.*

§. 3. *De Samnitibus qui proles Sabinorum dicuntur, Historica.*

HIS complectimur Picentes (& ab iis decerptos Picentinos, de quibus in Campaniâ) Vestinos, Marrucinos, Frentanos, Pelignos, Marfos, Samnites propriè dictos, & eorum consanguineos Hirpinos, quos omnes ex Sabinis oriundos disertissimè Strabo asserit.

NVM. 1. *De Picentibus, seu Piceno.*

NOMEN. Olim dicebantur Picentes, modò Picentini; sed ex quo Picentini in agro Campano collocati sunt ad mare inferum, hi desierunt appellari Picentini; apud Stephanum perperam Piciantes nominantur, ab aliis etiam Paciantes. Regio autem modò ager Picenus, modò Picenum dicitur, Appiano Πικηνὸς ἄγος, Straboni Πικερτίνη.

ORIGO. Picentes orti sunt à Sabinis; sic Strabo, & Plinius: inde emigrarunt in hæc loca aue Pico eos deducente, inquit Strabo lib. 5. Festus ait eorum vexillo Picum aue insedis. Silius tamen putat hanc Coloniam deduxisse Picum Regem: ex eâ autem regione Siculos & Illyricos depulerunt. Reperiuntur tamen aliqui apud Festum Pompeium qui Picentes accersant ex Illyrico, & inde dicant profectos sub hospitiiis regis sui Volsini, cui cognomen Lucullo fuit; eius autem nepotes fuisse Pacinum & Pelicium à quo Picentes, & Peligni vocibus nonnihil detortis appellati sunt.

QUALITAS. De agri huius fertilitate vide Strabonem lib. 5. Liniuum 22. Florum lib. 1. cap. 14. fuit autem hæc regio tam populosa, vt scripserit Plinius lib. 3. cap. 13. anno V. C. 485. trecenta septuaginta millia Picentium in fidem populi Romani venisse.

FINES. *Ab Oriente mari supero Picenum cluebatur; ab Occidente Æsi Fl. & lineâ ab eius medio ducta ad montem Fiscellum, quibus*